

Sondaż wskazuje na zmiany w nastawieniu do wolności mediów w Europie Środkowej w obliczu przemian politycznych i obaw o wpływy Rosji

[Budapeszt, 25 kwietnia 2024 r.] Sondaż przeprowadzony w państwach Grupy Wyszehradzkiej (V4) – Czechach, Słowacji, Polsce i na Węgrzech – ujawnił znaczące zmiany w nastawieniu opinii publicznej do wolności mediów, spowodowane zmianami politycznymi i rosnącymi obawami o rosyjską ingerencję w regionie.

Najbardziej zmiennym wnioskiem jest wyraźne zmniejszenie się obaw o wolność mediów w Polsce, z 71% w 2023 r. do 53% w 2024 r., po wyborze nowego rządu. Kontrastuje to z sytuacją na Słowacji i Węgrzech, gdzie obawy wzrosły w porównaniu z ubiegłym rokiemże względu na problematyczny stosunek tamtejszych rządów do wolności mediów i praworządności.

Sondaż podkreśla również rosnące obawy przed rosyjską infiltracją rodzimych mediów i opinii publicznej w państwach V4. Większość respondentów wyraziła zaniepokojenie wpływami Rosji, przy czym odsetek ten wahał się od 61% na Węgrzech do 77% w Polsce.

Pomimo tych obaw, istnieje silne poparcie społeczne dla rządów w zakresie podejmowania działań mających na celu ochronę wolności mediów. Przeważająca większość respondentów we wszystkich czterech państwach jest zdania, że państwa powinny wzmocnić przepisy prawne mające na celu ochronę niezależności mediów, przy czym odsetek ten sięga aż 78% w Polsce i 74% na Słowacji.

Inne istotne wnioski:

- Powszechna a zgoda co do znaczenia przejrzystości inwestycji medialnych i ograniczenia koncentracji własności w celu uniknięcia dominacji potężnych i wpływowych grup i osób.
- Utrzymujące się silne poparcie dla Unii Europejskiej nakładającej sankcje na kraje, których rządy ingerują w wolność mediów, szczególnie w Polsce (63%) i na Słowacji (61%).
- Serwisy społecznościowe i komunikatory uważane są w Polsce i na Węgrzech za bardziej wolne i godne zaufania niż media głównego nurtu.

Sondaż, przeprowadzony w marcu 2024 r. w państwach V4 przez MEDIAN w imieniu Komitetu Niezależności Redakcyjnej z siedzibą w Pradze, przy wsparciu Fundacji Bakala, objął ponad 4000 dorosłych respondentów. Badanie przynosi cenne informacje na temat postaw obywateli wobec wolności mediów w regionie, który w ostatnich latach stanął w obliczu poważnych wyzwań. O godzinie 10.00 w Budapeszcie odbędzie się konferencja prasowa z udziałem wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej Věry Jourové oraz redaktorów i wydawców z całego regionu. Współorganizatorami konferencji są Komitet Niezależności Redakcyjnej i organizacja Reporterzy bez Granic,

Tessa Szyszkowitz, przewodnicząca Komitetu Niezależności Redakcyjnej, powiedziała: „Dane z badań wolności mediów z ostatnich trzech lat ukazują złożony obraz postaw społecznych wobec kwestii wolności prasy w Europie Środkowej. Kontrast między malejącymi obawami w Polsce, a rosnącym zaniepokojeniem na Węgrzech i Słowacji jest uderzający”.

„Ponieważ region zmaga się ze zmianami politycznymi i wpływami Rosji, wyniki naszych badań podkreślają kluczowe znaczenie ochrony niezależności mediów. Silne poparcie społeczne dla takich działań podkreśla pilną potrzebę zdecydowanej reakcji ze strony rządów, społeczeństwa obywatelskiego i instytucji międzynarodowych”.

Aby uzyskać więcej informacji, prosimy o kontakt:

Hana Schreibová
Sekretarz Komitetu Niezależności Redakcyjnej
Economia, a.s. | ul. Pernerova 47 | 186 00 Praga 8
hana.schreibova@economia.cz

Dr Václav Štětko
Uniwersytet Loughborough
v.stetka@lboro.ac.uk